

ХАБЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Оттобрун-2010

“КОМПЛЕКСТАР” хотуулаахтык оттууллар

Улуспутугтар биир үчүгүй үлөжөрүнүн "Комплексе" бааһынай хаһаайлыгыбата (Одзулуу) биллөр. Салайааччынан хара тэриллэрэггитин тая хаһаайлыгыбатын үлөжөрүгүр улахан устуутуах, Государственной биризмийэ лауреата М.П.Михайлов үлөжөр.

Югоостер уолсайа 310 ынах, олинхотэр 117 ыан-
ныах сүһүлүкхотэр уолна 206 сытылаахтар, ман-
тан биктэ 114.

Сүөлү-сыты илгитинин таһаанан сир өгөһүү-
тунан дьарысталаналлар. Быйыл саас 200 гектар ту-
орахтаах кулчурунны, ол иһигэр 170 гектар
эбиһи, 30 гектар дьэһимэҥи итэһинэ 40 гектар
күөх үүнээбэҥи ыстыгытара быйыгын турутуунан
үүнүүтэ күүһүнэ сүөх.

Огтоолуунда батылсаанара 500 тонна. Олжы бэлэмлээн, булалт билир санга КДП-4 трактор сажо-
рун уонна оту руонануур профин атылаластыктар.
Олжы от үлэтигэр толору тэрэбииннэохтик кыһар

UNITED

Дэлгэр механизатор, ухутгаах очут С.П.Григорьев салайааччдыгаар 4 кибишээх 3 трактордаах толору механизациялаах звено баалаа 400 тонна. Онгон от-ыан 28 күнүндөй турутуян 1000 рулон оту (250 тоннаны) баалмин охсубуттар. Хайуу секо күнгэ 140-нуу рулону (35 тонна) таһаараллар обит. Ити бутултан илсинэн избишнэга таһаардаах, 20-22 обургу избишнэли-бет секо тэпнэж. Дыа, бу буолар техника күүтүн толору туһаныа даяа!

“Комплекстар” В.В.Тоскин салыжайчылыктах иезис полумех звенчаларын былаана 100 тонна. Онтон бу күнүз алгарылы 50 тонназын чамачытуулур.

Дэ илн курдук бигр юэн туттар, тарбахна беттанар "Комплекс" бааһынай хаһаайхстыбата хотуһаа хоннохтоохтук оттуур.

Илья ИОНОМАРЕВ.

Хаартыскара: "Камышастар" ыла бөлүмүр.

УЛУУСКА ОТ ЫЙЫН 26 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН ОТООХУН СВОДКАТА

Наликчестар	2010- от бий- лалга (тонна)	Үлэлнийр эвнөө-ахс алга	Одонтонгэр				Технича барьтга	Охсгуу (тонстар)	Кабанийн (тонна)	Бодомин %
			мех.	мех. автар драх	хондо- наага	наага				
Алтанар	1500	24	2	11	5	6	66	349	232	16,8
Ариотомалх	1200	33		32	1		40	630	320	26,7
Бахса	1200	37		34	1	2	58	850	187	13,6
Болууги	1650	30		29		1	38	1230	790	47,9
Болугур	2720	35	5	20			81	416	123	4,6
Кигамалх	1750	20		20			46	203	102	3,8
Мугудай	1900	50	1	49			63	420	160	8,4
Одбулуун	2310	129	3	126			128	1176	773	33,5
Солоосон	2180	91	10	81			53	640	240	11,0
Төлөй	1250	30		30			30	420	220	17,6
Солман	2720	128		125		3	141	1864	521	19,2
Хадлар	1700	34		15	10	9	48	1090	450	26,5
Хатмал	1900	61		61			74	475	405	21,3
Хайлхсэгт	1800	51	3	48			76	870	200	11,1
Холтмал	2220	74	2	112		4	112	858	403	18,2
Чамар	1900	36	3	33			49	486	286	15,1
Чурагт	2200	52		41		11	60	650	455	20,7
СХПК «Колос»										
Барьтга:	32100	915	29	867	15	36	1163	12627	5889	18,3

СИЯ ИЙТИННЭРЭР

ДЬОКУУСКАЙ. От ыйын 21 күнүгэр республика Вице-Президенти Дмитрий Глушков "Россия-спортивная держава" норуоттар икки ардыларынаагы спортивной форуму уонна "Азия Орблоро" норуоттар икки ардыларынаагы V спортивной ооньуулары тэрийэр комитет бастагы муньабын ыалта. Муннах үс сүүрү болпурорунан СР Госкомспортун Бэрэссэдэтэлэ Михаил Гуллев дакылаат ааста. Михаил Гуллев республикааагы тэрийэр комитет комиссияларын желиһигин, тэрийиннэр быһаарарын, 2012с. спортивной ооньууларга норуотт спорту көруннэрин быһаарынарда. Ол курдук, 24 комиссияны республика министерстволарын уонна ведомстволарын салайааччылара, Правительство Председателин солбуйааччылара салайааччытара "Россия - спортивная держава" норуоттар икки ардыларынаагы спортивной форум тэрийиннэ 16 көрдүмүнэн турар. Тэрийэр үлө бу сытан сагалламыт. Тэрийэр комитет чилигиннэ быһаар быһаарылар ыккыла.

ах баянлагчид-материалы сэрэгт тулгуур тусгай тууш илэрэн туурн ытлыннылар. Материал сэрэг, форум уонна спортивнай ооньнуулар кыттааччыларын уонна ыалдьыттарын СР федеральной миграционной сулууспатын салалтата регистрациялыырыгар быһаарыы ыытыллына, СР экономика сайдыытыгар бизнес-теректэ спортивнай объекттар, кыттааччылар уонна ыалдьыттар туһор сирдэрин капиталнай өрөмүсүөрүн быһаарыы надирал түмүктэтир диири көрүөхтээх.

ДЬОКУУСКОЙ Отырып 22 күнүгөр Саха республикатын Президентэ Егор Борисов кэин куоракка тутулла турар объектары көрдө, ол ичинэ Дьоккууской куорат дьаһалтатыгар муһунах ыытта. Муһунах сүрүн боппуруһунан кэин куорат тупсарыылар быһаанын арытыы буолла. Президент оһоһуллубут быһаанын бэлэстэттэ уонна туруоруллубут сорукары олоххо киллэрэргэ көхтөөхтүк түһүмэллэригэр ыгырда. Маны сэрэ Егор

Оболорбит сүрүйаллар

Чыычаах уйата

Бийиги дэмбигт таһыгар албох чыгычаах мустар. Чыгычаахтар наһаа сылааска эбэтэр ардахтаах күнтэ дэмбигт аттыгар үүнэрбит мустарбытыгар кэлэн саһаллар, сөрүүкүдүлэр. Ол иһин миң саадыт иһигэр чыгычаах уйат-иһин оторбутум. Ол кэннэ наһаа албох чыгычаах мустар, аһыарбуолла. Сарсыарда туруусбар ырыа-тойук, кыват тыаһа албохтот булар. Күн аайы кинилэри кэлтэн көрөбүн, хаартыскай да

түһэрэбин. Оһио көрдөхсө, чыгыһаахтар наар ыһылар буолуу-
тахтар эбит. Соророр ас быйдыһан чыгыһыгыраһаллар, айдаар-
саллар, кыһаттарын ыраастаналлар, сорохтор куттанан куо-
таллар, куйаас күнүгэ айахтарынан атан кэбиһэллэр эбит. Утат-
тахтарына бэйэлэрэ илээн бучукактан уулууллар. Дьонум
этэллэригизин, үксэ оһо чыгыһаахтар улааппыттар үһү.

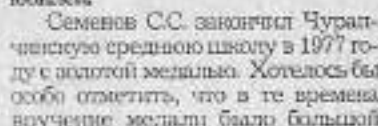
Мин онгоруут уйабын чыылчаахтар иһааа сөөүдээбиттэр уонна ыалдьыттар көрөннөр минин хайырышар. Чыылчаахтарбар үүннэри хомууан уурабын, бурдук, от сизмэтин сиэтэбин.

Оролгоор, эийтэ эмээ дунзигт таһыгтар чыгычаах уйатын онгоруун. Онгоруу ардагтан, куйсаастан куотан уйаларга кииригэхтэр, саһыахтара, аһыахтара. Талгызигрт илэ барыта чыгычаах барыаһынан туолуу. Мис онгоһуу уйалаах чыгычаахтары эрдэ кинээт оюутутар эбэтэр мүдүһүкээ эрэ көрөр элүү. Онтоо билэти ону наһа астыабын воһаа хосхобит.

Егорша ПОПОВ, С.А.Новгородов аатынан Чурагчыя орто
оскулатын 6 "б" кылаанын үөрэнээчиге

Афанасьевич ыстылар үлүн ийиан-көрдөн бээрэгэ бары боломуочуйалаах мобилнай саланы тарытарга этөө килүүнэ.

ДЬОКУУСКАЙ. От ыйын 22 күнүгэр СР Президентэ Егор Борисов СР ис дьаһалаа министрын, генерал-майор Яков Стаховы кэлгэ көрүстэ. Көрүүһүгэр республика оперативнай бөһүмүл-майгы динамикага ырытыллына. Яков Стахов мөллөрү үлэһиттэрин төрөстөөх дьыһан хааччытар сыаллаах "Жилище" РЦП чэрчегинэн МВД-га барыһаар кэстэ ахсаанын албатар туһунан президентин көрдүстэ. Маны сэрэ, Стахов видеоһан кэтээн көрүү үлэ-тэ үчүгэй түмүктэрин бэлэттээн туран, ис дьаһала салал-ларыг биир кэлгит информативнай-телекоммуникаци-оннай системаларын региональнай сегментини таргил-лэтигэр СР Правительствота уюуа муниципальнай тэ-рииллөөр өлүүлөһөн үбүлүүлүгэр дьаһаланы түргэтти-эн себүн эттэ.

Хочу рассказать

ЗОЛОТОЙ МЕДАЛИСТ

Ити нэмлэг нэмнэ да баян
үзэллэрбэр, ололорбэр бу оск
лар үзэллэбэт учууталлаг
Дмитрий Петрович үлстэ, ор
уонна бэлтгэгэр идэвхитэ м
айбэр-санавар үмүдүлүбэт гы
олорон халхыт. Мин бу нэкр
активчын Дмитрий Петро
третерэй үлэр барына, уч
тал да бэлтгэгчтэн сэлдмий
буолар, туша суулхыч-нэкт
учууталын сэлдмийтэ буол
лар, үлстэ-хамнаа олст бэлт
гчтэн республика тархм
үрэх үлстэртэй ортогч
кэмптэ бэлтгит учуул буол
этэ дэн сайбаралын Күнн х
ныг бэйрар аламгыт үлстит
бэлтгэгэр да, оролго да нгтаан
ирэбиз, ону чумхай тол
ролуна икхин итгэж сан
тгэгэр дн санхыг.

Дмитрий ЧЕБЫТОВ

СЭРИИ, ҮЛЭ ХОРСУН ВЕТЕРАННАРА

Бырааттыг Андреевтар Мэнэ-Хангалас II Мэлдэхси нэвчилгээр төрөөбүттэрэ. Ылдьаа (1924с.), Бүтүкээс(1925с.), Ньюкууска (1926 с.) бэйэлэригэр кыанар, тэтиэнэх, дорусбай уолаттар эбиттэр.

Абабыт Ньюкуус биир саастаагар ийэлэрэ Евдокия Григорьевна Романова ыалдьан өлөн хаалар. Уолаттар ажалара Андреев Николай Иннокентьевич "маһы хаамтарбат эрэ" уус тарбахтаах, талааннаах, сүрдээх үлэһит, булутас өйдөөх, сытты-хотуу, кэпсээнһит, трудовой фронт кыттыылааҕа.

1927 сыллаахха Мэлдэхси Чочууда сайылыгар олохтоох Дария Петровна Платонова диэн 17 саастаах кыһыны кэргэн ылар. Онтон алта ороһон бараннар, угуу-субуу ороһоро ыалдьан өлөннөр, ийэлээх аҕа улахан сүтүк-баттык буолар. Саамай кыра кыыстар Ольга тыһынаах ордон, киһи буолар. 1930 сыллаахха Баатараҕа көһөн киирбиттэр. Абабыт Ньюкуус убайын Ылдьаалыын иккиэн оҕо эрдэхтэригэр итирэ курдук эбиттэр.

Кэлин дьоммут оҕо саастарыгар Советскай Союз Геройа Федор Попову кытта биир өтөххө, алааска сүүрэн-көтөн улаппыттарың, дьукаахтыы олорбуттарың саныыр этилэр.

Кыайыы бырааһынньыгы аайы оҕо саастарын доторун Герой Сүөдэрэ: "Сүөдэр оҕо-оҕо курдук этэ, киһи бэйэтигэр сүрдээх кыанар, тэтиэнэх уол буолара. Сайын сөтүөлүүрүн олус сөбүлүүрө, бидиги уолаттар киһи сүрдээх ууһутун сөгө-махтайа көрөрбүт. Умсан баран, өр да өр уу иһигэр сүтэн хаалан Ыксатара онтон эмискэ күөрайэн тахсан соһутан үөрдэрэ. Өссө үстүү-түөртүү кыра оҕолору үрдүтэр олордон баран, көхсүнөн сытан харбыра. Сэригэ барыан иннинэ икки сыл биригэдьиридэбитэ. Үлэтигэр сүрдээх кыһамныылаахтык, эппиэтиэстээхтик сыһыаннаһара. Сайын кыһа хойут үлэтигэр төһөнөн иһэн, сылаатын таһаара куруутун сөтүөлүүр этэ. Бидиги сэригэ ынтырыллыахпыт иннинэ Сүөдэргэ "Герой" аат ыгариллибита. Сыһаахха улахан миинтин буолбута онно бары төһөлөөх үөрбүлүүт, астыммыштыт этэй. Бидиги сэригэ барарбытыгар "Сүөдэр аатын түһэн биэримэн, хорсундук сэриилэһин" диэн алгаан ыппытара. Кырдык, Сүөдэр хорсун аата сэригэ ынтырыллыбыт хас биридии саха саллаатыгар бириимэр, эппиэтинэс сүктөрүллүбүт", - диэн саныыллар, ахталлар этэ.

Бидиги абабыт Андреев Николай Николаевич - Ньюкууска 1943 сыллаахха 17 сааһын туолаат, 18 саастаахпын дэһэн, биригэ төрөөбүт убайын Ылдьаалы батыһан сэригэ барар. Абабыт биригэ төрөөбүт убайа, абабыт Андреев Илья Николаевич - Ылдьаа 1942 сыллаахха 19 сааһыгар эрдэ бэбиэскэ тутан, сэригэ барар. Онтон орто уоллара Бүтүкээс хараһынан оҕо эрдэбиттэн мөлтөх буолан, киһил бэбиэскэ тутан, дьонутар көмө киһи буолан хаалар. Дьылжа хаан бырааттыы убайы Ленинград фронугар атын-атын рота аасыйан иһэннэр, алҕас арыях сөкүүндэ көрсүһүннэрэн эмиз да оҕолуу үөрсэн, эмиз да ытаһан араахсыгыттар.

Абабыт Ньюкуус Дьоккуускай куоракка ФЗО-ға үлэтигэр сылдьан сэригэ барбыт. Бастаан Иркутскай уобаласка Мальтатаары байыаннай чааска тийһэн үөрөҕү барбыт, онтон 3863-с стрелковай полка саастаабыгар ылыллыбыта. Онно сөгтөөх үөрөҕү

"Киһи үйэтэ түһүгүнүн чыычаах элэс тыһан ааһарын кэригэ кылгаһын" - былыргы сээркээн сөһөн муударай кырдыаастарыт мутугуһан бырааҕар мунҕур үйэлэрин монгоон олорон этэн кэбиһиптэрэ, күн бүтүнүгэр дылы номох буола сылдьар.

Ханнык да үйэҕэ, бириэмэҕэ - Орто дойдуга төрөөбүт киһи биригэ бэриллэр олохун дьоллоохтук, дьон курдук дьолуһунаахтык, тутуһан да тутайбакка, тото-хана аһаан-сиэн, таһнаан-симэһэн, көлөһүн-балаһын алта үөрө-көтө үлэлээн-хамсаан, таптал төлөн суоһугар сыламнаан, удьуору ууһатаһ, кэскили тэриһэн, олох итинтин-буһуутун ситэри билэн, ахта-самыа сылдьыах курдук астыктык олохуон ким бадарбат буолуой?

"Олох олоху көнө хонууну туорааһын буолбатах" диэн куучча муударыһа мээһиҕэ сэрэһиэт. Ити курдук үөһөккө-ахтыбакка сырыттахтарына, кырыһаа суох ыраас халлааныга этин эппитини, дьылжа хаан хаһыс тыһына хаарыйан, хаһан да өйдөрүгэр-санааларыгар түһөн да баттаппатах, иһэ харахтарынан көрөн, эттэринэн-сииннэринэн билэн, алдырхайдаах уоттаах сэригэ төһөлөөх эрэһи-мунҕу көрөн, эдэр-чэһиэн бэйэлэрэ "Иһэ дойдубут туһугар" диэн араас омук хорсун уолаттара биһир санаанан өлөр өлүүнү кытары хорсундук кыргыһан, кыайан-хотон тураллар.

Онтон бу 65 сыл тухары туһааннаах чугас дьоммуттар, киһилэр аҕалара, убайдара уоттаах сэриин хонуутугар өлөн, сураҕа суох сүтэн хаалбыттара төһөлөөх хомолтолоох, хоргутуулаах, оспот баас буола сылдьара буолуой?

Мин бу ахтыы суругум төрөһүт баар-суох дьоммор иһин, киһилэр сырдык мөссүөннэрин санаан, убаастаан, сыаналаан бар дьоммор үллэстэһин...

Ылан 85, 122, 152 мм гаубицаларга, пушкаларга, наводчик-артиллерист диэн байыаннай специальностей ылар. Салты 673-с, 538-с стрелковай полкаларга, 1-кы Украинскай фронт саастаабыгар сылдьан, Ленинградскай фронттан саҕалаан Польшаны, Румынияны, Чехословакияны, Югославияны, Венгрияны босхолоһон, уоттаах сэриин Германияга Берлин куоратыгар кыайыһы түмүктэһэр. Кыайыы кэнниттэн 350-с гвардейскай стрелковай полкага сулууспалы-ыр, онтон 405-с гвардейскай гаубицнай-артиллерийскай полкага (ГАП) сулууспалаан баран, дойдутугар этэһигэ төһөнөн кэлбитэ. "Сэригэ барарбытыгар кууччалыы олох билбэт араас омук уолаттара, бары биһир убай-быраат курдук өйдөһөн, сомороһон сылдьыбыппыт. Эдэр оҕо саастыгыгар буолбут алдырхайдаах уоттаах сэригэ, хаһан да өйбүтүтүн умкуллубат, сүрэхпитигэр куруутун баас курдук сылдьар. Хаһан да манньк хатыламматар", - диэхтиилэрэ.

Абабыт Андреев Илья Николаевич III-с Украинскай фронт 37-с стрелковай дивизиятын 529-с стрелковай полкатыгар рядовой стрелок-автоматчыһын сулууспалыгар. Киһи Бухарест (Румыния), Белград (Югославия), Будапешт (Венгрия), Германия куораттарын босхолоуур кырыктаах кыргыһыларга кыттыһы ылбыта. Абабыт Ылдьаа хайдах бааһырытын санаатарына, наһаа хараастар этэ. 1945 сыл муус устар 25 күнүгэр Дрезден куораты штурмалыыр кыргыһыга уна атаһын тобугун, чааскы уңуорун тобулу ыттаран, ырааканьык бааһырыр. Бастаан күүһүнэн тура сатаабыт, умса баран охто турбут. "Ыһырык ыарыһтан өйбүн сүтэрэн ыларым, атаһым хаана фонтан курдук тохтора. Ким да истибэт, буулдья биһир кэм ыйылас, "турдахпына сийһиктэр" диэн санаа кылам тыһна. Хата мин дьолбор окуоһа чугас буолан, онно үлгүрүйбүтүм. Нэһилтэ ырбаахыбын алдытан бөрбөсөккүлэбита буолбутум, атаһым олох суон бөрбөһнэ курдук иһэн хаалбыта. Ытыһалаһы олох тохтообот, тыһас да тыһас, үөһэнэн-аллараанан. Миинтин үһүс сууккабар аһа да, уута да суох түүннэри-күннэри тыһыһа окопага сыктыр тыһыһы эрэ хаалбыт киһини, өстөөхтөр чугуйбуттарың кэннэ, санитардар кэлэн, булан ыланнар госпитальга илпиттэрэ", - диэн хараһын уута тахсан кэпсирэ.

Бис ый устата Венгрия Секешфегервар куоратыгар 4234-с армейскай полевой госпитальга сытан эмтэнэр, кыайыһы онно сытан көрсөр. Сэриин бүтүлүүтүн кэннэ, сааһа эдэр буолан, армияга салгы сулууспалы хааллараллар. 1945 сыл 200-с ардааһыгы стрелковай полкага сулууспалы тийһэр, салгы аэродромнай-технической полкага киллэрэннэр запасной аэродром тутуутугар үлэлэттилэр. Онтон 1946 сылга Архангельскай 23341-с байыаннай чааска тиздэллэр, манна 1950 сылга дылы сулууспалаан баран дойдутугар эргиллэн кэлэр. Дойдугар "Хорсунун иһин", "Германияны кыайыы иһин" бойбуой мэтээллэрдээх эргиллибита.

1951 сыллаахха "Сарданга", "Хопто" колхозтар холбоһууларыгар Чурапчы оройуонун Дирингэр көһөн кэллэлэр. Сэригэр төһөнөн кэлэн бараннар, абабыт убайын Ылдьаалыын хаһан да араахсыбакка, тэһиэ эйэлээх олоҕу тутуһан, үлэлээн-хамсаан, кырдыахтарыгар дээр биригэ батыһыа сылдьыбыттара, олорбуттара. Кэлин санаан көрдөхпүнэ, эдэр оҕо сылдьаннар, наһаа ыраакан бириэмэҕэ, сэригэ тус-тус арааһаннар, сэриин кэнниттэн хаһан да араахсыаары - тэһисмээри быһыһылаах, улахан убайыт курдук биригэ олорон кырдыар. Эмиз да абабыт куруутун ыраакан үлэр үлэлээн, кэргэн ылбакка, дьыһ-уот тэриэмээкэ, оҕо-уруу төрөппөккө хаалбыта. Абабыт Ылдьаа барахсан бидиги оролор атаһыгыгар туарыбыгыгар улахан куус-көмө буолбута.

Абабыт Ылдьаа биһир күн өрөбүлэ, уопускага суох колхоз сүөһүтүн көрүүтэ-истиһэ барыта 13 сыл устата дьыһиттэн-уотуттан тайан, үрэх баста-

рыһан үлэлэбита. Ол курдук, Нуотараҕа уон сыл, Халаныга икки сыл, Мырылаҕа биһир сыл субан сүөһүнү көрөн, суол-иис суох буолан, үрэх ороһугуһан, төһөлөөх элбэх сүөһүнү туората сылдьан, уута түһөн оһоллоно сыһан, тонгон-хатан, үтүө суобастаахтык үлэлээн кэлбитэ буолуой? Онтон кэлин сылларга Диринг бөһүөлүгэр совхозка кладовицыһын, нефтебазага заправкыһын үтүө суобастаахтык үлэлээн пенсияҕа тахсыбыта, ол кэннэ күүһэ-кыаҕа баарынан бэрт уһундук үлэһит-хамсыы сылдьыбыта. Коммунистическай үлэ ударнига, тыһааһыһытыбатын быыстапкатын кыттыылааҕа буолан ВДНХ-ға тийһи кыттыбыта. Илья Николаевич майгы-ситиги өттүнэн киһи кыһа көрөмөһэ этэ, мөксүөһэ, айдаана суоҕа, көрсүө дууһалаах, инсээр-баайсар, төттөрүлөһөр дьыһи олох сөбүлэбэт этэ. Бэйэтин туһугар туту эмит туруорсары, экирәтиһэри сатаабат этэ.

Эһэбит уус буолан, уолаттар маска сыстыһас, дьыһ тутуутугар тэһиэ үлэлэһэн, кэлин убайдарыттан ордон мин аҕам "маһы эрэ хаамтарбат Уус Ньюкуус" дэтэр киһи буолан, элбэх чааһыһы олоор, үлэһит да дьыһылар, саҕа дьыһ холуодаларын, ааннарын, хотоннору тутуһан, төһөлөөх элбэх дьон ыарахан күннэригэр көмөлөһөн, дойдутун дьонугар-сэргэлэргэ элбэх үтүө өйдөбүлү хаалларбыта.

Абабыт сэригэр кэлэн баран, куоракка билсигэн, Орджоникидзевскай оройуон Төхтүрүттэн төрүттээх Шадрина Анастасия Петровна диэн кыһыһы кэргэн ылан таһаарар. Кэлин үс уол, үс кыһа ороһонон, сүөһү-ас тутан, быр-бааччы, кыахтаах сэһиэ ыал буолбуттара. Абабыт бэрээдэги, ырааһы туһугарын сөбүлүүр, онук ирдир, бэйэтин санаатын этэр, кыһаһыларына өр тутпат майгылаах киһи этэ. Оҕо сааһым сүрдээх үчүгэйдик аастыһын наһаа сырдыктык ахта саныһыбын, сыаналыһыбын дьоммун.

Бидиги санаатаһыһа аһары ис истэригэр ыраас, барыта уурбут-туппунт курдук хомуһан-симэһи олорбуттара, ааннааҕа туора дьоннор этнэхтэрэ дуо "дьыһыт, уһаайбаһыт, маһы сааһыһылар сиргит, хотоннот олоор дьыһыт курдук эһи ырааһын" диэн сөдөллөрүн куруутун истэр буоларың. Наһаа кыраттан оҕо курдук үөрэр этилэр. Абабыт убайа Ылдьаалыын наһаа үчүгэй буочардаах дьон этилэр. Наар былааннанан, мээһи бириэмэһи халтай ыһыһаһа үлэһит, олоро сатыһылара. Кыһыһын сарсыарда 5 чааска тураннар тэлгөһэлэрин иһин барыһын курдэһи, сиппийэн, сайыһын олбуор иһигэр биһир да истэһискэ маһа суох, кэмпиэт кумааһыга кестүбөт буолара. Тыһа сылдьалларын сүрдээх сөбүлүүллэрэ. Луук, сир аһын үргүүргэ бастаһы сылдьаллара. От үлэтигэр кыанар, кыахтаах буоланнар, убайдарыттан илдэ сылдьаллара, бидиги кыргыттары биһиргэ да илдэн үлэлэһтэхтэрэ. Сүөһү-ас, сибийһиһэ сыл аайы тутан олороллоро.

Ийэбит өлбүтүн кэннэ, кырдыар саастарыгар балтылара Ольга убайдарын көрөн-истэн, эмтээн-томтоон, саҕа таас дьыһлээн, үөрдүбүтэ-көтүпүтэ.

Ол бириэмэҕэ бидиги оролор саҕа үөрөһөн, атаһыгыгар туран эрэр эдэр ыал дьон, атын-атын улууска олоор эйигит.

Дьоммут 80 саастарын туолбакка сылдьаннар ыраакан ыарыһа ыалдьан, угуу-субуу өлбүттэрэ.

Баар-суох дьоммут, хорсун бойбуттар, бырааттыы Андреев Илья Николаевич - II группалаах инбалиит, үлэ, сэриин ветерана, абабыт Андреев Николай Николаевич - II группалаах инбалиит, үлэ, сэриин ветерана. Киһилэр үтүө суобастаах, үлэни өрө тулпунт, көмө, чияһиһэй санаалаах, ыраас дууһалаах, сырдык мөссүөннэрин бидиги оролор-ыҕчаттара, билэр дьонноро-сэргэлэрэ, биһир дойдулаахтара сүрэхпитигэр малды илдэ сылдьыахпыт, үйэ-саас тухары умнуохпут суоҕа! Киһилэри куруутун санаатар бойбуой наһааадалара, киһилэр сырдык кэриэстэрин, кыһаттаах ыраларын оҕолоро, сиэннэрэ үйэлитэ туруохтара!!!

Кыыстара Лидия АНДРЕЕВА

